

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hankkeet yhdyskuntien biohajoavien jätejakeiden ravinne- ja energiapotentiaalin hyödyntämiseksi

Hakuohje
19.1.2024

Sisällys

1	Yleistä.....	3
2	Minkälaiseen toimintaan avustusta voi hakea	3
3	Tuen määrä	4
4	Hyväksyttävät kustannukset	5
5	Edellytykset hakijalle	7
6	Avustuksen hakeminen	7
7	Hakemusten arviointi.....	7
8	Hankkeen toteutus ja maksatus.....	8
9	Pakotteiden vaikutus valtionavustuksiin	8
10	Keskeiset sovellettavat säädökset ja ehdot.....	8
	Liite 1: Hankesuunnitelma (malli)	9
	Liite 2: Ei merkittävää haittaa –periaatteen (DNSH) mukainen arviointi.....	10

1 Yleistä

Ympäristöministeriö myöntää harkinnanvaraisia avustuksia hankkeille, joissa hyödynnetään yhdyskuntajätevesien ja -lietteiden sekä biojätteiden ja vesien biomassojen ravinteita ja/tai orgaanista ainetta tai parannetaan jätevesien käsittelyn energiataloutta. Tavoitteena on parantaa muun muassa ravinne- ja energiaomavaraisuutta sekä edistää vesien suojelua.

Avustuksiin on käytettävissä enintään 25 miljoonaa euroa vuosina 2024 - 2025

Avustukset myönnetään valtionavustuslain (688/2001, 5 §) ja ns. Raki-asetuksen (657/2020, 3 §) mukaisina erityisavustuksina EU:n valtioneuvoston päätöksellä noudattaen. Avustuksilla tulee olla kannustava vaikutus valtionavustuslain (7 §) ja EU:n yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (RPA, 651/2014, 6 artikla) mukaisesti. Lisätietoa sovellettavasta lainsäädännöstä on jäljempänä kohdassa 10.

Ympäristöministeriö on myöntänyt avustuksia ravinteiden kierrätyksen hankkeille vuodesta 2012 lähtien. Ympäristöministeriön verkkosivuilla on lisätietoa [vesien- ja merenhoitoon liittyvistä avustuksista](#) sekä [ravinteiden kierrätyksestä ja rahoitetuista hankkeista](#).

Hakuun liittyvät lisätiedustelut ja mahdolliset keskustelupyynnöt voi esittää ympäristöministeriön asiantuntijoille:

Erytysiasiantuntija Petri Nissinen, petri.nissinen@gov.fi, p. 0295 250 419

Ohjelmapäällikkö Riikka Malila, riikka.malila@gov.fi, p. 0295 250 160

2 Minkälaiseen toimintaan avustusta voi hakea

Avustuksia voidaan myöntää investoinneille ja TKI-hankkeille. Avustettavan hankkeen tulee kohdentua ainakin yhteen alla olevista teemoista. Hanketta arvioitaessa on eduksi, mikäli hanke liittyy useampaan kuin yhteen teemaan. Jos hanke liittyy vain yhteen teemaan, teemoihin 1 ja 2 liittyvät hankkeet ovat etusijalla.

- 1) Yhdyskuntajätevesien, -lietteiden, yhdyskuntien biojätteiden ja/tai vesien biomassojen ravinteiden tai ravinteiden ja orgaanisen aineen kierrätys, talteenotto tai hyödyntäminen.
- 2) Ravinteiden kierrätyksen symbioosit, joissa toimijat muodostavat ravinteiden kierrätyksen toimintakokonaisuuden hyödyntäen ensisijaisesti yhdyskuntien biohajoavia jätejakeita. Kokonaisuuteen voi liittyä myös teollisuuden, maatalouden ja/tai vesien biomassojen hyödyntämistä.
- 3) Yhdyskuntajätevesien ja -lietteiden energiapotentiaalin hyödyntäminen ja/tai yhdyskuntajätevesien käsittelyn energiatehokkuuden parantaminen.

Investointihankkeissa kiinnitetään huomiota tekniikoiden käyttöönottovalmiuteen (mm. tekninen valmiusaste TRL), kustannustehokkuuteen ja ympäristövaikutuksiin sekä tekniikoilla tuotettavien kierrätysravinteiden laatuun, käyttökelpoisuuteen ja hyväksyttävyyteen uudistumassa olevan lannoite- ja jätelainsäädännön näkökulmasta. Näiden tekijöiden huomioimisella pyritään varmistamaan, että rahoitusta kohdennetaan pitkällä aikavälillä kestäviin investointeihin.

Myös TKI-hankkeissa kiinnitetään soveltuvin osin huomiota edellä mainittuihin tekijöihin. TKI-hankkeet voivat liittyä esimerkiksi ravinteiden talteenoton teknologioiden kehittämiseen, yritysten ja toiminnanharjoittajien käytännön toimintaympäristön kokeiluihin ja pilotointeihin, tuotettujen kierrätysravinteiden laatuun ja turvalliseen hyödyntämiseen (haitta-aineet, käyttökelpoisuus) tai kierrätysravinteiden käytön edistämiseen.

Avustettavien hankkeiden tulee olla ei merkittävää haittaa -periaatteen (DNSH, Do No Significant Harm) mukaisia.

3 Tuen määrä

Hakija ilmoittaa sähköisessä hakujärjestelmässä hanketta parhaiten kuvaavan hanketyypin (TKI tai investointi) sekä hankkeen sisältöä parhaiten vastaavan vaihtoehdon. Avustuksen enimmäistukiprosentti (= tuki-intensiteetti) määräytyy hakijan koon, hanketyypin ja RPA:n ([linkki](#)) sovellettavan artiklan mukaisesti. Valtionapuviranomainen määrittää sovellettavan artiklan tapauskohtaisesti.

Seuraavassa taulukossa on esitetty eri hanketyyppeihin sovellettavat RPA-artiklat ja tuki-intensiteettien vaihteluvälit.

Hankkeen sisältö, esimerkiksi	Hanketyyppi	Artikla	Tuki-intensiteetin vaihteluväli
Ravinteiden kierrätykseen ja/tai jätevesien energiaan liittyvät tutkimus- ja kehityshankkeet	TKI	25 tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnettävä tuki	25 - 80% - Teollinen tutkimus ¹⁾ 50 - 80 % - Kokeellinen kehittäminen ²⁾ 25 - 60 % - Toteutettavuustutkimus ³⁾ 50 - 70 %
Energiakatselmukset jätevedenpuhdistamoilla	TKI	49 tuki ympäristönsuojelua ja energiakysymyksiä koskeviin tutkimuksiin ja konsulttipalveluihin	60 - 80 %
Ravinteiden kierrätyksen investoinnit	investointi	47 investointituki resurssitehokkuuteen ja kiertotalouteen siirtymisen tukemiseen	40 - 60 %
Jätevesien käsittelyn energiatehokkuuden investoinnit	investointi	38 investointituki energiatehokkuustoimenpiteisiin muualla kuin rakennuksissa	30 - 50 %
Jätevesiperäisen energian tuotannon investoinnit (esim. jäteveden lämmön talteenotto ja biokaasun tuotanto)	investointi	41 investointituki uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian, uusiutuvan vedyn ja tehokkaan yhteistuotannon edistämiseen 46 investointituki energiatehokkaaseen kaukolämmitykseen ja/tai – jäähdytykseen	yleensä 45 - 65 %
Muut haun teemoja vastaavat investoinnit	investointi	36 investointituki ympäristönsuojeluun, hiilestä irtautuminen mukaan luettuna	yleensä 40 - 60 %

- 1) **Teollisella tutkimuksella** tarkoitetaan suunniteltua tutkimusta tai uuden tiedon ja taitojen hankkimiseen pyrkiviä kriittisiä tutkimuksia, joiden tavoitteena on, että näitä tietoja voidaan käyttää uusien tuotteiden, prosessien tai palveluiden kehittämiseen tai että olemassa olevat tuotteet, prosessit tai palvelut paranevat huomattavasti. Se kattaa monimutkaisten järjestelmien komponenttien luomisen ja voi sisältää prototyyppien rakentamisen laboratorioympäristössä tai ympäristössä, johon liittyy simuloituja rajapintoja olemassa olevien järjestelmien kanssa, sekä pilottituotantolinjojen rakentamisen, kun niitä tarvitaan teollisen tutkimuksen harjoittamiseen ja erityisesti geneerisen teknologian validointiin.
- 2) **Kokeellisella kehittämisellä** tarkoitetaan olemassa olevan tieteellisen, teknisen, liiketoiminta- ja muun relevantin tiedon ja taitojen hankkimista, yhdistämistä, muokkaamista ja käyttöä, jonka tavoitteena on kehittää uusia tai parannettuja tuotteita, prosesseja tai palveluja. Tämä voi kattaa myös esimerkiksi toiminnan, jonka tarkoituksena on uusien tuotteiden, prosessien tai palveluiden peruskäsitteiden määrittely, suunnittelu ja dokumentointi.

Kokeellinen kehittäminen voi käsittää uusien tai parannettujen tuotteiden, prosessien tai palvelujen prototyypit, esittely- ja pilottihankkeet, testauksen ja validoinnin ympäristössä, joka edustaa käytännön toimintaolosuhteita, kun ensisijaisena tavoitteena on tehdä uusia teknisiä parannuksia tuotteisiin, prosesseihin tai palveluihin, jotka eivät ole vielä suurelta osin vakiintuneet. Tämä voi kattaa kaupallisesti hyödynnettävissä olevien prototyyppien ja pilottihankkeiden kehittämisen, kun prototyyppi on pakostakin lopullinen kaupallinen tuote ja kun sen tuottaminen pelkästään esittelyä ja validointia varten olisi liian kallista.

Kokeellinen kehittäminen ei kata olemassa oleviin tuotteisiin, tuotantolinjoihin, valmistusmenetelmiin, palveluihin tai muihin meneillään oleviin toimintoihin rutiinomaisesti tai säännöllisin väliajoin tehtäviä muutoksia, vaikka kyseiset muutokset merkitsisivät parannuksia.
- 3) **Toteutettavuustutkimuksella** tarkoitetaan hankkeen potentiaalin arviointia ja analysointia, jonka tavoitteena on tukea päätöksentekoprosessia tuomalla objektiivisesti ja rationaalisesti esiin hankkeen vahvuudet ja heikkoudet sekä mahdollisuudet ja uhat sekä yksilöimällä resurssit, joita sen toteuttaminen edellyttää, ja mahdollisuudet sen onnistumiseen.

Hakijan koko määritetään RPA:n Liitteen I Artiklan 2 mukaisesti, pääsääntöisesti seuraavasti:

- **Suureksi yritykseksi** katsotaan hakija, joka ei täytä keskisuuren tai pienen yrityksen määritelmää;
- **Keskisuureksi yritykseksi** katsotaan hakija, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa, ja joka ei täytä pienen yrityksen määritelmää;
- **Pieneksi yritykseksi** katsotaan hakija, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa.

4 Hyväksyttävät kustannukset

Avustettavan hankkeen hyväksyttävät kustannukset määräytyvät hanketyypin, hankkeen sisällön ja RPA:n sovellettavan artiklan mukaisesti (Ks. kohta 3 Tuen määrä).

Avustettava hanke voi olla osa laajempaa hankekokonaisuutta, mutta tällöin avustuksella tuetaan vain tämän hakuohjeen teemojen mukaisesta toiminnasta aiheutuvia kustannuksia ja avustettavan hankkeen kustannukset tulee selkeästi erotella laajemman hankekokonaisuuden kustannuksista.

Kustannukset jaotellaan hanketyypistä (TKI tai investointi) riippuen seuraavien taulukoiden A ja B mukaisesti. Kustannuserittelyn laadintaan käytettävät mallipohjat löytyvät [ympäristöministeriön verkkosivuilta](#).

A. Hyväksyttävät kustannukset TKI-hankkeissa (RPA:n artikkelit 25 ja 49)

Kustannuslaji	Lisätietoa
A Henkilöstökustannukset	<ul style="list-style-type: none"> Tutkijat, teknikot ja muu tutkimustoimintaa avustava henkilöstö siltä osin kuin henkilöstö toimii hankkeen parissa. Henkilökustannusten osalta eritellään henkilöt, jotka tekevät työtä hankkeessa ja esitetään arvio työmäärästä (henkilötyökuukausina). Sivukulut esitetään omalla rivillään käyttäen joko organisaatiossa yleisesti käytössä olevaa sivukulukerrointa tai esittäen todelliset kustannukset.
B Välineet ja laitteet	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeen kannalta tarvittavat väline- ja laitehankinnat eritellään omille riveilleen. Väline- ja laitekustannukset hyväksytään siltä osin ja siltä ajalta, kun niitä on käytetty hankkeessa. Jos välineitä ja laitteita ei käytetä hankkeen tarpeisiin koko niiden käyttöikä, tukikelpoisiksi katsotaan ainoastaan poistokustannukset, jotka vastaavat hankkeen kestoa laskettuna yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaan.
C Rakennukset ja maa-alueet	<ul style="list-style-type: none"> Rakennusten ja maa-alueiden kustannukset hyväksytään siltä osin ja siltä ajalta, kun niitä on käytetty hankkeessa. Rakennusten osalta tukikelpoisiksi katsotaan ainoastaan poistokustannukset, jotka vastaavat hankkeen kestoa laskettuna yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaan. Maa-alueiden osalta tukikelpoisiksi katsotaan liiketaloudellisiin ehdoin toteutetun luovutuksen kustannukset tai toteutuneet pääomakustannukset.
D Ostopalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ulkopuolisista lähteistä markkinaehdoin ostetun tai käyttöluvalla hankitun sopimukseen perustuvan tutkimuksen, tietämyksen ja patenttien kustannukset sekä konsultoinnin ja vastaavien palveluiden kustannukset, kun niitä on käytetty yksinomaan hanketta varten. Hankkeen kannalta tarvittavat ostopalvelut eritellään omille riveilleen. Myös hankkeen loppuraportoinnin yhteydessä vaadittavan tilintarkastuksen kustannukset esitetään tässä kohdassa.
E Yleiskustannukset ja muut toimintakustannukset	<ul style="list-style-type: none"> Yleiskustannukset ja muut toimintakustannukset, mukaan lukien suoraan hankkeesta aiheutuvat materiaalien, tarvikkeiden ja vastaavien tuotteiden kustannukset sekä matkakustannukset. Yleiskustannukset voidaan laskea palkkakustannuksista käyttäen organisaatiossa yleisesti käytössä olevaa yleiskulukerrointa tai vaihtoehtoisesti esitetään arvio toteutuvista hankkeelle kohdennettavista yleiskustannuksista. E-kohdan kustannukset voidaan laskea myös yksinkertaistetulla kustannusmallilla enintään 20 prosentin kiinteänä osuutena A – D kohtien tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Tässä tapauksessa A – D kohtien kustannukset on määritettävä tavanomaisten kirjanpitokäytäntöjen mukaisesti.
F Arvonlisäverot	<ul style="list-style-type: none"> Hakijan lopulliseksi kustannukseksi jäävän arvonlisäveron määrä. Kunnille myönnettyissä avustuksissa ei hyväksytä arvonlisäveroja.

B. Hyväksyttävät kustannukset investointihankkeissa (RPA:n artikkelit 36, 38, 41, 46 ja 47)

Kustannuslaji	Lisätietoa
A Välineet ja laitteet	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeen kannalta tarvittavat väline- ja laitehankinnat eritellään omille riveilleen. Investointihankkeissa käyttöomaisuuteen aktivoitavat hankinnat ovat kokonaisuudessaan (pois lukien alv) hyväksyttäviä kustannuksia.
B Rakennukset ja maa-alueet	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeen kannalta tarvittavat rakennusten ja maa-alueiden kustannukset eritellään omille riveilleen. Maa-alueiden osalta tukikelpoisiksi katsotaan liiketaloudellisiin ehdoin toteutetun luovutuksen kustannukset tai toteutuneet pääomakustannukset.
C Ostopalvelut ja urakat	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeen kannalta tarvittavat kustannukset eritellään omille riveilleen. Myös hankkeen loppuraportoinnin yhteydessä vaadittavan tilintarkastuksen kustannukset esitetään tässä kohdassa.
D Muut kustannukset	<ul style="list-style-type: none"> Hankkeen kannalta tarvittavat kustannukset eritellään omille riveilleen. Tässä kohdassa esitetään kaikki muut kuin yllä oleviin kohtiin liittyvät kustannukset liittyen esimerkiksi patentteihin ja lisensseihin. Investointihankkeissa hyväksytään vain arvonlisäverottomat kustannukset. Investointihankkeissa ei hyväksytä henkilöstö-, yleis- tai matkakustannuksia.

5 Edellytykset hakijalle

Hakijan tulee olla oikeushenkilö, jolla on y-tunnus. Hakija ei voi olla yksityishenkilö eikä toiminimi. Avustusta voivat hakea kunnat, kuntayhtymät ja näiden omistamat yhtiöt ja muut kuntaomisteiset toimijat sekä yritykset, yhdistykset ja muut yhteisöt.

Valtion virastot ja laitokset voivat toimia hakijoina, jolloin kyse on yhteisrahoitteiseen toimintaan myönnettävästä rahoituksesta, ei valtionavustuksesta. Valtionavustuslakia ja ravinteiden kierrätyksen asetusta noudatetaan tällöin soveltuvin osin.

Mikäli hakijana on useista hankekumppaneista muodostuva konsortio, kaikkien konsortion osapuolten tulee olla hakijoiksi soveltuvia edellisen kappaleen mukaisesti. Avustuspäätös tehdään vain päähakijalle, joka vastaa hankkeesta kaikkien konsortion osapuolten puolesta. Avustushakemuksessa esitetään kunkin hankekumppanin osuus hankkeen kokonaiskustannuksista ja kullekin hankekumppanille määritellään tuki-intensiteetti (%) erikseen RPA:n ehtoja noudattaen (ks. kohta 3). Avustus maksetaan päähakijalle, joka siirtää kullekin hankeosapuolelle kuuluvan osuuden avustuspäätöksen mukaisesti. Konsortiohankkeissa avustuspäätös astuu voimaan vasta, kun ympäristöministeriö on saanut hankkeen osapuolten allekirjoittaman yhteistyösopimuksen.

Mikäli konsortion osapuolena on valtion virasto tai laitos, tehdään osapuolelle erillinen päätös yhteistoiminnasta, ja yhteisrahoitteiseen toimintaan myönnettävä rahoitus maksetaan tälle osapuolelle erikseen.

6 Avustuksen hakeminen

Hakemuksia vastaanotetaan ja otetaan käsittelyyn jatkuvasti. Avustusta/tukea voi hakea ainoastaan sähköisessä hakujärjestelmässä, josta hakemus ohjautuu ympäristöministeriön kirjaamoon. **Linkki sähköiseen hakujärjestelmään:** <https://hakulomake.fi/ym/> Hakulomakkeen liitteeksi vaaditaan seuraavat liitteet:

1. Hankesuunnitelma sis. vastuuhenkilön/-henkilöiden referenssit (ks. Liite 1);
2. Kustannuserittely (YM:n kustannuserittelypohjalle, [linkki](#));
3. Ei merkittävää haittaa –periaatteen (DNSH) mukainen arviointi (ks. Liite 2).

Jos hakemuksesta puuttuu vaadittuja liitteitä tai tietoja tai siihen tarvitaan täydennystä, hakemus otetaan arvioitavaksi puuttuvien tietojen toimittamisen jälkeen. Hakemusta voi täydentää hakukierroksen käynnissä ollessa hakemuksen jättämisen yhteydessä annettujen ohjeiden mukaisesti.

Hankkeiden tulee valmistua viimeistään 30.11.2025.

7 Hakemusten arviointi

Myönnettävät avustukset ovat harkinnanvaraisia. Hakemusten arviointi perustuu valtionavustuslakiin ja Raki-asetuksen 5 §:ään huomioiden lisäksi EU:n valtioneuvoston päätökset ja alla esitetyt arvioinnissa huomioitavat kohdat.

Hankkeet arvioidaan seuraavien kohtien perusteella:

- 1) Miten hyvin hanke toteuttaa haussa asetettuja teemoja ja arvioinnissa huomioitavia tekijöitä (ks. hakuohjeen kohta 2)

- 2) Hankkeen laatu ja toteuttamiskelpoisuus
- 3) Hankkeen arvioidut vaikutukset (ympäristö- ja taloudelliset vaikutukset)

8 Hankkeen toteutus ja maksatus

Avustusta on haettava ennen hanketta tai toimintaa koskevien töiden aloittamista.

Avustettavassa hankkeessa voi syntyä kustannuksia siitä lähtien, kun hakija on jättänyt hakemuksensa sähköiseen hakujärjestelmään. Tätä ennen syntyneet kustannukset eivät ole avustuskelpoisia, eikä niitä voi laskea hankkeen omarahoitusosuuteen. Ennen avustuspäätöksen antamista syntyneet kustannukset ovat kuitenkin hakijan omalla vastuulla, eikä niillä ole merkitystä hakemuksen arvioinnissa.

Avustuksen saaja sitoutuu raportoimaan ympäristöministeriölle hankkeen etenemisestä, tuloksista ja avustuksen käytöstä ja julkaisemaan tulokset hankkeen päättyttyä. Avustus maksetaan toteutuneita kuluja vastaan. Avustuksen saajalta edellytetään hankkeen loppuraportoinnin yhteydessä ulkopuolisen tilintarkastajan lausunnolla varustettua selvitystä valtionavustuksen käytöstä.

Jos avustettavaan hankkeeseen liittyy rakentamisinvestointeja, avustuksen saajan tulee pitää kohde asianmukaisesti vakuutettuna, kunnes avustus on maksettu kokonaan.

9 Pakotteiden vaikutus valtionavustuksiin

Euroopan unionin neuvoston ns. pakoteasetuksen (269/2014) nojalla hakijan tulee vakuuttaa, etteivät Venäjän vastaiset pakotteet koske sitä tai sen edunsaajapiiriä tai alihankkijoita. Vakuutus annetaan hakupalvelussa.

10 Keskeiset sovellettavat säädökset ja ehdot

Erityisavustusten myöntämisessä sovelletaan seuraavia säädöksiä ja ohjeita:

- [Valtionavustuslaki \(688/2001\)](#)
- [Valtioneuvoston asetus ravinteiden kierrätyksen ja jätevesihuollon energiatehokkuuden hankkeisiin vuosina 2020-2026 myönnettävästä valtionavustuksesta \(657/2020\) ja sen muutos \(10/2024\)](#)
- [EU:n valtioneuvoston päätökset](#)
- [Yleinen ryhmäpoikkeusasetus \(RPA\) eli Komission asetus \(EU\) 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti](#)
- [Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset](#) (soveltuvin osin)

Ympäristöministeriö voi tarvittaessa täydentää tai muuttaa tätä hakuohjetta.

Liite 1: Hankesuunnitelma (malli)

Seuraavassa on esitetty hankesuunnitelman sisältövaatimukset. Ulkoasu on vapaa. Suunnitelman enimmäispituus on enintään 10 sivua. Lisäksi suunnitelmaan liitetään henkilöreferenssit.

1 Hankkeen perustiedot

- Hankkeen nimi ja lyhenne
- Hankkeen päätoteuttaja sekä muut hankkeen toteutukseen liittyvät toimijat ja niiden roolit hankkeessa
- Hankkeen avainhenkilöt yhteystietoineen (liitteeksi lyhyet henkilöreferenssit vähintään hankkeen vastuulliselta vetäjältä)
- Hankkeen tiivistelmä esitetään sähköisen hakulomakkeen yhteydessä

2 Hankkeen tarve ja relevanssi

- Hankkeen lähtökohta lyhyesti
- Miten hanke tukee avustushaun teemoja ja tavoitteita
- Hankkeessa hyödynnettävän tai kehitettävän tekniikan tai muun ratkaisun kuvaus

3 Hankkeen tavoitteet

- Kuvaa hankkeen tavoitteet

4 Hankkeen toteutus

- Hankkeessa tehtävät toimenpiteet, niiden toteuttajat ja aikataulu
- Viestinnän rooli hankkeessa
- Tunnistetut riskit hankkeen toteutuksen kannalta. Tekijät, jotka voivat vaikuttaa hankkeen toteutumiseen suunnitellusti ja/tai suunnitellussa aikataulussa (esim. luvat, hankinnat).

5 Hankkeen tulokset ja vaikutukset

- Kuvaa tavoiteltavat tulokset, tuotokset ja/tai ratkaisut, jotka syntyvät hankkeessa
- Kuvaa hankkeella tavoiteltavat vaikutukset (esim. ravinteiden kierrätys, ilmastonmuutos, vesien suojeleminen, ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen, biologinen monimuotoisuus, talous-, työllisyys- ja muut mahdolliset vaikutukset) sekä niiden aikajänne. Sisällytä myös mahdolliset negatiiviset vaikutukset.

6 Kustannukset ja rahoitus

- Hankkeen kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma sisältäen hankkeen rahoituslähteet ja niiden rahoitusosuudet. Rahoitussuunnitelmassa ilmoitetaan myös hankkeen muu julkinen tuki (eli valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön tai julkisoikeudellisen laitoksen tai säätiön myöntämä avustus tai EU:n varoista myönnettävä avustus). Hakemukseen liitetään ympäristöministeriön kustannusarviopohjalle tehty kustannusarvio.
- Hyväksyttäväksi kustannuksiksi katsotaan avustettavan hankkeen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kustannukset. Hyväksyttävänä kustannuksina otetaan huomioon ne kustannukset, jotka kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) sekä hyvän kirjanpitolaitoksen mukaan on kirjattava avustuksen käyttäjälle kuluiksi.
- Hyväksyttävät kustannukset on esitetty eri hanketyypeille (TKI, investointi) hakuohjeen kohdan 4 taulukoissa A ja B.

Liite 2: Ei merkittävää haittaa –periaatteen (DNSH) mukainen arviointi

Hankkeen vaatimusten mukaisuus

DNSH-periaatteen mukaisesti avustusta myönnetään ainoastaan hankkeille, joissa noudatetaan asetuksen (EU) 2020/852 17 artiklassa tarkoitettua ”ei merkittävää haittaa” –periaatetta. Hankkeessa on sen koko elinkaaren ajan noudatettava ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta.

Lisäksi hankkeessa on noudatettava asiaa koskevaa EU:n ja kansallista ympäristölainsäädäntöä. Avustuksen saaja vastaa hankkeen ympäristölainsäädännön mukaisuudesta.

DNSH-periaatteen mukaisuus

DNSH-periaatteen mukaisuus tarkoittaa, että hanke tai toiminta ei aiheuta merkittävää haittaa EU:n taksonomia-asetuksen (EU) 2020/852 artiklassa 17 määritetyille kuudelle ympäristötavoitteelle:

1. ilmastonmuutoksen hillintä
2. ilmastonmuutokseen sopeutuminen
3. vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu
4. siirtyminen kiertotalouteen
5. ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
6. biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen

Osoittaakseen DNSH-periaatteen noudattamisen hakijalta edellytetään yleispiirteistä DNSH-arviointia.

Yleispiirteinen DNSH-arviointi

YMPÄRISTÖTAVOITTEEN PÄÄKYSYMYYS, HAKIJAN VASTAUS		YMPÄRISTÖTAVOITTEESEEN LIITTYVÄT ERITYISKYSYMYKSET, HAKIJAN VASTAUS
1	ILMASTONMUUTOKSEN HILLITSEMINE <i>Onko hankkeella todennäköisiä merkittäviä haitallisia vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen?</i> <i>Hakijan vastaus: Kyllä / Ei</i>	A - Lisääkö hanke suoria kasvihuonekaasupäästöjä? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.
		B - Vähentääkö hanke hiilinielujen ja/tai hiilivarastojen määrää tai heikentää niiden laatua? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.
		C - Edistääkö toiminta fossiilisten polttoaineiden käyttöä? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.
		D - Onko hankkeella muita tavoitteen kannalta olennaisia mahdollisia haittavaikutuksia? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.
2	ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMINE <i>Onko hankkeella todennäköisiä merkittäviä haitallisia vaikutuksia</i>	A - Lisääkö hanke tulvien, kuivuuden tai äärimmäisille sääilmiöille altistumisen riskiä? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.

	<p>ilmastonmuutokseen sopeutumiseen?</p> <p>Hakijan vastaus: Kyllä / Ei</p>	<p>B - Onko hankkeessa varauduttu äärimmäisiin sääilmiöihin (kaikilta olennaisilta osin)? KYLLÄ / EI Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>C - Onko hankkeella muita tavoitteen kannalta olennaisia mahdollisia haittavaikutuksia? KYLLÄ / EI Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p>
3	<p>VESI- JA MERIVAROJEN KESTÄVÄ KÄYTTÖ JA SUOJELU</p> <p>Onko hankkeella todennäköisiä merkittäviä haitallisia vaikutuksia vesi- ja merivarojen kestävään käyttöön ja suojeluun?</p> <p>Hakijan vastaus: Kyllä / Ei</p>	<p>Voiko hanke aiheuttaa muutoksia veden laatuun, vesieliöstöön, pohjaolosuhteisiin, virtauksiin, vedenkorkeuteen tai päästöihin, jotka voisivat johtaa pinta- tai pohjaveden tilan heikkenemiseen (esim. ravinne-, metalli- tai kiintoainekuormituksen lisääntyminen, kalojen elinympäristön heikentyminen tai vieraslajien leviäminen)?</p> <p>KYLLÄ / EI Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutukset ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Lisääkö hanke vesistöihin kohdistuvaa lämpökuormaa? KYLLÄ / EI Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutukset ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Onko hankkeella muita tavoitteen kannalta olennaisia mahdollisia haittavaikutuksia? KYLLÄ / EI Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutukset ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p>
4	<p>SIIRTYMINEN KIERTOTALOUTEEN</p> <p>Onko hankkeella todennäköisiä merkittäviä haitallisia vaikutuksia kiertotalouden edistämiseen ja siihen siirtymiseen?</p> <p>Hakijan vastaus: Kyllä / Ei</p>	<p>Lisääkö hanke luonnonvarojen käyttöä? KYLLÄ / EI Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutukset ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Vaikeuttaako hanke materiaalien kierrätystä? KYLLÄ / EI Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Vaikeuttaako hanke tuotteiden tai materiaalien uudelleenkäyttöä tai lyhentääkö se tuotteiden käyttöikä? KYLLÄ / EI Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Lisääkö hanke jätteiden hävittämistä tai polttamista (esim. lisääkö hanke syntyvän jätteen haitallisuutta)? KYLLÄ / EI Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Onko hankkeella muita tavoitteen kannalta olennaisia mahdollisia haittavaikutuksia? KYLLÄ / EI Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p>
5	<p>YMPÄRISTÖN PILAANTUMISEN EHKÄISEMINEN JA VÄHENTÄMINEN</p> <p>Voiko hanke johtaa päästöjen merkittävään lisääntymiseen tai ympäristön (maa, vesi, ilmanlaatu) laadun</p>	<p>Lisääkö hanke ympäristön kemikalisoitumista? KYLLÄ / EI Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Voiko hanke aiheuttaa merkittäviä haitallisten tai vaarallisten aineiden päästöjä ympäristöön? KYLLÄ / EI Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti</p>

	<p>merkittävään heikkenemiseen maankäytön muutoksen vuoksi? <i>Hakijan vastaus: Kyllä / Ei</i></p>	<p>Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Voiko hanke lisätä ympäristöriskien määrää? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Onko hankkeella muita tavoitteen kannalta olennaisia mahdollisia haittavaikutuksia? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p>
6	<p>BIOLOGISEN MONIMUOTOISUUDEN JA EKOSYSTEEMIEN SUOJELU JA ENNALLISTAMINEN Voiko hanke heikentää merkittävästi biologista monimuotoisuutta tai estääkö se merkittävästi ekosysteemien suojelua ja/tai ennallistamista? <i>Hakijan vastaus: Kyllä / Ei</i></p>	<p>Heikentääkö hanke suojeltujen tai uhanalaisten luontotyyppien laatua tai aiheuttaako se näiden ympäristöjen pirstoutumista? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Pienentääkö hanke suojellun tai uhanalaisen luontotyypin esiintymän kokoa tai aluetta, jolla luontotyyppiä esiintyy? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Voiko hanke pilata tai pirstaloida suojellun tai uhanalaisen lajin elinympäristöjä tai heikentää niiden laatua? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Voiko hanke aiheuttaa suojellun tai uhanalaisen lajin populaatiokoon tai levinneisyysalueen pienentymistä? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Voiko hanke haitata ekosysteemien suojelua tai ennallistamista? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos ei, perustele vastauksesi lyhyesti Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p> <p>Onko hankkeella muita tavoitteen kannalta olennaisia mahdollisia haittavaikutuksia? <i>KYLLÄ / EI</i> Jos vastasit kyllä, kuvaile vaikutus ja mahdolliset lieventämistoimenpiteet.</p>
	<p>TULOKSET: Viranomaisen täyttämä</p>	<p><i>Viranomainen esittää lyhyen perustelun sille, hyväksytäänkö hanke yksinkertaistetun arvioinnin perusteella vai ei.</i></p>